

**Colegiul Disciplinar de pe lângă Consiliul
Superior al Magistraturii**

H O T Ă R Ă R E

19 ianuarie 2024
nr. 12/1

mun. Chișinău

Completul de Examinare a Contestațiilor nr. 2 al Colegiului Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii în componență:

Președinte
Membrii

Angela Bostan
Ruxanda Pulbere
Angela Otean

examinând contestația depusă de avocata Crivenco Tatiana împotriva Deciziei Inspecției Judiciare nr. 1009s-1499p/m din 18 decembrie 2023, emise pe marginea sesizării depuse la 10 noiembrie 2023 asupra acțiunilor judecătorului Dragulean Irina de la Judecătoria Edineț (sediul central),

C O N S T A T Ă :

Argumentele sesizării

La 10 noiembrie, în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit sesizarea depusă de avocatul Tatiana Crivenco în interesele Anei Mînăscurtă, în care invocă abateri disciplinare admise de către judecătorul din cadrul Judecătoriei Edineț, sediul Central, Irina Dragulean.

Prin dispoziția inspectorului-judecător principal, Diana Ioniță, nr. 1009s-1499 p/m din 13 noiembrie 2023 sesizarea a fost repartizată pentru examinare inspectorului- judecător Tatiana Craiu.

În redare succintă, autorul susține că la data de 19 octombrie 2023, a înaintat în judecată o cerere privind contestarea actelor executorului judecătoresc Bărbuță Adrian, în interesele Anei Mînăscurtă, fiind repartizată judecătorului, Judecătoriei Edineț, sediul Central, Irina Dragulean.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț din 25 octombrie 2023, instanța a dispus restituirea cererii depusă de Ana Mînăscurtă privind contestarea actelor executorului judecătoresc.

Menționează autorul că, încheierea de restituire recepționată la data de 01 noiembrie 2023 o consideră ilegală și neîntemeiată, cu încălcarea gravă a drepturilor Anei Mînăscurtă, în special dreptul de acces la justiție. Or, în primul rând încheierea de restituire nu se atacă cu recurs iar, în al doilea rând, prin restituirea cererii, reclamanta/creditor a pierdut termenul de atac a încheierea de restituire nr. 169p/a-8/15 din 09.04.2015 emisă de executorului judecătoresc Bărbuță Adrian.

Susține autorul că, motivul restituirii cererii este: „La caz, se constată că, în confirmarea împrumuturilor, la materialele cauzei a fost anexat mandatul avocațial seria/nr. MA 1463747, care urma a fi semnat de către potențialul reclamant Ana Mînăscurtă, însă pe partea verso a mandatului avocațial seria/nr. MA 1463747 din 30 mai 2022, anexat la prezenta cerere, la rubricile „Numele și prenumele clientului” și „Semnătura clientului” este indicat numele și prenumele persoanei care a înaintat cererea, nefiind prezentă semnătura clientului.”

Consideră autorul că, constatarea instanței de judecată este una greșită or, în mandatul avocatului seria/nr. MA 1463747 din 30 mai 2022 este indicat atât numele și prenumele clientului, cât și semnătura acestuia, iar faptul că în dreptul semnăturii, clientul a mai indicat suplimentar și prenumele „Ana”, nu presupune că acesta nu a semnat și că mandatul nu corespunde cerințelor prevăzute de lege. Mai mult decât atât, semnătura din mandat și cea din buletinul de identitate a clientului său, precum și din procura eliberată de client este una și aceeași.

Prin urmare, constatarea instanței precum că „avocatul Tatiana Crivenco a semnat și depus cererea în calitate de reprezentant al reclamantei Ana Mînăscuță, însă de fapt nu dispunea de astfel de împuterniciri”, este una neîntemeiată și contrară prevederilor legale.

În acest sens se face referire la prevederile art. art. 4; 5; 170 al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova.

Solicită atragerea judecătorului din cadrul Judecătoriei Edineț, sediul Central, Irina Dragulean, la răspundere disciplinară în temeiul art. 4 alin. (1) lit. b) și i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25 iulie 2014.

Suplimentar autorul sesizării a anexat la sesizare copia actelor judecătorești, ca fiind relevante în confirmarea argumentelor expuse.

Poziția Inspecției Judiciare

Sesizarea a fost examinată sub aspectul existenței sau inexistenței temeiurilor de abateri disciplinare în acțiunile judecătorului din cadrul Judecătoriei Edineț, sediul Central, Irina Dragulean.

Potrivit prevederilor art. 23 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, verificarea sesizării reprezintă etapa, în cadrul căreia se stabilesc faptele imputate judecătorului și consecințele acestora, circumstanțele, în care au fost comise, precum și orice alte date concludente, din care să se poată stabili existența sau inexistența elementelor abaterii disciplinare. Verificarea sesizării se efectuează de către inspectorii-judecători în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării sesizării.

În conformitate cu prevederile art. 23 alin. (1¹) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, dacă nu se întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare sau faptele invocate în sesizare nu se confirmă prin probele administrate în procesul verificării prealabile, inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea, printr-o decizie motivată, respinge sesizarea, ca fiind neîntemeiată. Decizia cu privire la respingerea sesizării poate fi contestată de autorul sesizării în completul de examinare a contestațiilor al colegiului disciplinar în decurs de 15 zile de la data recepționării deciziei motivate.

Prin urmare, sesizarea avocatului avocatul Tatiana Crivenco în interesele Anei Mînăscuță este pasibilă respingerii ca fiind neîntemeiată.

Art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor stabilește în mod exhaustiv faptele, care pot constitui temei de abateri disciplinare în privința judecătorilor.

Autorul sesizării face referință la temeiurile specificate în lit. b) și i) alin. (1) ale art. 4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25.07.2014.

Astfel, potrivit art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor în redacția Legii nr. 136 din 19 iulie 2018, în vigoare de la data de 14 octombrie 2018, constituie abateri disciplinară:

b) adoptarea unei hotărâri judecătorești prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția RM și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte;

i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de îndeplinire a justiției.

Prin considerarea art. 25 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, judecătorul vizat în sesizare la etapa verificării, printre altele, este în drept să prezinte explicații scrise și orale.

Fiind solicitată opinia scrisă a judecătorului vizat în sesizare, aceasta a fost prezentată în termen.

În rezultatul verificărilor realizate, ținând cont de datele Programului integrat de gestionare a dosarelor (PIGD), Portalului național al instanțelor judecătorești (PNIJ), dar și opinia judecătorului, s-au stabilit următoarele circumstanțe.

La data de 23 octombrie 2023, avocatul Tatiana Crivenco, în interesele Anei Mînăscuță a depus cerere privind contestarea actelor executorului judecătorec Adrian Barbuța.

Potrivit fișei dosarului, cauza civilă a fost repartizată în mod automat-aleatoriu, prin intermediul PIGD, judecătorului Judecătoriei Edineț, sediul Central, Irina Dragulean la data de 23 octombrie 2023.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 25 octombrie 2023, în temeiul art. 170 alin. (1) lit. e) CPC, s-a dispus restituirea cererii depusă de Ana Mînăscuță privind contestarea actelor executorului judecătoresc Adrian Barbuța, cu remiterea în adresa avocatului Tatiana Crivenco, a încheierii în cauză și a cererii cu înscrisurile anexate la ea.

Totodată, în încheierea supra instanța de judecată a explicat avocatului Tatiana Crivenco, că pentru înaintarea cererii respective, este necesar de a prezenta împuternicirile corespunzătoare în modul prevăzut de lege iar, restituirea cererii nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeuri dacă reclamantul a lichidat încălcările.

Or, din speță, cererea de chemare în judecată înaintată este semnată de avocatul Tatiana Crivenco.

La 13 noiembrie 2023, avocatul Tatiana Crivenco, în interesele Anei Mînăscuță a depus repetat cerere privind contestarea actelor executorului judecătoresc Adrian Barbuța.

Potrivit fișei dosarului, cauza civilă a fost repartizată în mod automat-aleatoriu, prin intermediul PIGD, judecătorului Judecătoriei Edineț, sediul Central, Cristina Prisăcari la data de 13 noiembrie 2023.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 15 noiembrie 2023 a fost acceptată spre examinare contestația Mînăscuță Ana către Mînăscuță Alexandru, intervenient accesoriu, executorul judecătoresc Barbuța Adrian privind contestarea actelor executorului judecătoresc.

Pentru asigurarea examinării juste și prompte a pricinii s-a dispus fixarea ședinței de examinare a cauzei pentru data de 05 decembrie 2023, orele 10:30.

Totodată, instanța a expediat în adresa debitorului Mînăscuță Alexandru și intervenientului accesoriu executorului judecătoresc Barbuța Adrian copia contestației cu înscrisurile anexate la ea.

Respectiv, potrivit prevederilor art. 163 alin. (1) Cod de Executare, instanța de judecată a solicitat executorului judecătoresc Barbuța Adrian să prezente copia certificată a procedurii de executare cu explicațiile scrise referitor la actele contestate.

Actualmente, potrivit datelor din PIGD, dosarul civil nr. nr.25-71/23 se află pe rolul Judecătoriei Edineț cu statut de examinare în procedura judecătorului Cristina Prisăcari, iar următoarea ședință este fixată pentru data de 21 decembrie 2023, ora 09:00.

Referitor la pretinsa abatere disciplinară stabilită de norma art. 4 alin. (1) lit. b) și i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, se impun a fi precizate următoarele.

La caz, autorul sesizării avocatul Tatiana Crivenco în interesele Anei Mînăscuță consideră că, judecătorul Irina Dragulean se face culpabil de restituirea contestației împotriva actelor, acțiunilor executorului judecătoresc, Barbuța Adrian și solicită atragerea la răspundere disciplinară pentru comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1), lit. b) și i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Or, potrivit Hotărârii nr. 12 din 28 martie 2017, Curtea Constituțională a relevat la pct. 68-79, 86, 89 că, simpla interpretare a legii, stabilirea faptelor sau aprecierea probelor de către judecători pentru a soluționa cauzele nu trebuie să genereze răspunderea civilă, penală sau disciplinară, chiar și în caz de neglijență ordinară.

Având în vedere statutul de examinare a cauzei, în acest context relevanță obțin prevederile art. 114 din Constituția Republicii Moldova și art. 15 din Legea nr.514 din 06.07.1995 cu privire la organizarea judecătorească, potrivii căroră, justiția se înfăptuiește în numele Legii prin intermediul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor.

Or, potrivit art. 1 alin. (4) din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe,

presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare.

Suplimentar este de menționat că, Inspecția judiciară, ca organ specializat al Consiliului Superior al Magistraturii, intervine la examinarea sesizării doar în limitele competenței ce îi revine, fără a interveni în procesul de înfăptuire a justiției și fără a-și aroga atribuțiile organului de înfăptuire a justiției.

Respectiv, potrivit principiilor generale nimeni, în afara instanțelor judecătorești, în ordinea și procedura stabilită de atac, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor de către instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei actelor judecătorești emise.

Reieșind din prevederile art.21 alin.(1) din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorii poartă răspundere disciplinară în modul stabilit de Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Astfel, simplul dezacord cu actele judecătorești (încheierea din 25 octombrie 2023) emisă de instanță privind restituirea contestației, nu poate servi temei suficient pentru sancționarea disciplinară a magistratului care a adoptat-o.

Or, autorul sesizării n-a prezentat probe pertinente în confirmarea prejudiciului cauzat, precum nici caracterului intenționat sau neglijenței grave la adoptarea acestora.

O dinamică aproximativă a cauzei a fost expusă și de către magistratul Irina Dragulean din cadrul Judecătoriei Edineț, sediul Central în opinia prezentată.

Suplimentar, magistratul a menționat că, judecătorul trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a soluționa cauzele imparțial, potrivit propriei convingeri și interpretării faptelor, precum și în conformitate cu legea aplicabilă.

Astfel, prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 25 octombrie 2023, în temeiul art. 170 alin. (1) lit. e) CPC, s-a dispus restituirea cererii depusă de Ana Mînăscuță privind contestarea actelor executorului judecătoresc Adrian Barbuța, cu remiterea în adresa avocatului Tatiana Crivenco, a încheierii în cauză și cererii cu înscrisurile anexate. Or, potrivit prevederilor art. 170 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată, dacă nu este semnată ori este semnată de o persoană neîmputernicită de a o semna ori este semnată fără a se indica funcția semnatarului. Încheierea de restituire a cererii în temeiul art. 170 alin. (1) lit. e) Cod procedură civilă, nu se supune niciunei căi de atac, or, alin. (5) a art. 170 din Cod de procedură civilă, stabilește că, se contestă cu recurs doar încheierile prin care instanța judecătorească restituie cererea în temeiul alin.(1) lit. a), b), c) și g) Cod procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 166 alin. (5) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant sau reprezentantul lui împuternicit în modul stabilit. Iar, la cererea de chemare în judecată se anexează documentul ce legalizează împuternicirile reprezentantului prevăzute la art.167 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă.

Astfel, pot intra în sfera răspunderii disciplinare numai acele încălcări ale normelor de drept material și procedural care pun în discuții valabilitatea actelor întocmite de judecător, pentru care lipsa de previziune manifestată de judecător trebuie să fie inexplicabilă din punctul de vedere a unui profesionist în domeniu dreptului. Mai mult, pentru ca o faptă să poată fi considerată abatere disciplinară trebuie să aibă un caracter ilicit și să fie comisă din motive imputabile judecătorului.

În acest sens, țin să menționez că potrivit hotărârii Curții Constituționale din 28 iunie 2012, sa statuat cert că „judecătorii trebuie să dețină puterea de a-și exercita responsabilitățile judiciare, având obligația de a asigura aplicarea corectă a legii și instrumentarea cauzelor în mod echitabil, eficient și în termen rezonabil. Reprezentând o garanție constituțională, independența judecătorului nu poate fi interpretată ca fiind de natură să determine lipsa responsabilității judecătorului”.

De altfel, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a menționat că, angajarea responsabilității judecătorului trebuie făcută sub rezerva unei prudențe determinate de necesitatea garantării independenței și libertății judecătorilor contra tututor presiunilor induse.

Urmare a analizei reglementărilor legale analizate supra, inspectorul judecător menționează, că pentru a putea fi reținută în acțiunile judecătorului Irina Dragulean din cadrul Judecătoriei Edineț, sediul Central componenta abaterii disciplinare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b) al Legii 178/2014, urmează a fi realizate latura obiectivă și cea subiectivă a componentei abaterii disciplinare imputate.

Potrivit Avizului nr. 3 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) și altor acte normative, urmează că doar instanța de judecată poate aprecia dacă judecătorul a aplicat neuniform legislația în mod intenționat sau din neglijență gravă și că pentru a aprecia acțiunile judecătorului privind interpretarea sau aplicarea neuniformă a legislației, trebuie să se țină cont și de raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit și că doar în cazul anulării hotărârii judecătorești defectuoase și constatării faptului că la examinarea cauzei judecătorul, intenționat sau din neglijență gravă, a interpretat sau a aplicat neuniform legislația, sancțiunea disciplinară va fi aplicată judecătorului.

Astfel, alegațiile avocatului Tatiana Crivenco expuse în sesizarea înaintată, referitor la neglijența gravă la restituirea contestației de către magistratul Irina Dragulean din cadrul Judecătoriei Edineț, sediul Central nu s-au confirmat. Or, judecătorul în încheierea emisă a făcut referire la mandatul avocațial seria/nr. MA 1463747 din 30 mai 2022 în care semnătura Anei Mînăscuță nu corespunde semnăturii din copia buletinului de identitate a acesteia, iar careva procură la materialele cauzei nu a fost anexată.

La caz se mai reține și faptul că pot intra în sfera răspunderii, disciplinare doar încălcările normelor de drept material și procedural care fac îndoielnică valabilitatea actelor judecătorului, pentru care un observator rezonabil (persoană informată și de bună credință) nu poate găsi o justificare.

Cu referire la abaterea disciplinară stabilită la lit. i) este de notat că, au caracter imperativ normele, de la care nu este posibil de derogat, acestea pot impune anumite acțiuni sau pot impune abținerea de la săvârșirea acțiunilor.

Argumentele autorului, referindu-se preponderent la încheierea de restituire și nu la probatoriul abaterii disciplinare, pretins comise de către judecătorul vizat, nu pot fi reținute ca date pertinente abaterii. Or, chiar și abaterea disciplinară imputată judecătorilor care a examinat o cauză nu poate fi bazată pe presupuneri. Pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abaterii disciplinare, urmează a se stabili, dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă sânt întrunite elementele constitutive ale acesteia. Abaterea disciplinară, nefiind o categorie abstractă și iluzorie, prezintă elemente constitutive distincte, probatoriul acestora fiind pus prin lege în sarcina autorului sesizării.

Suplimentar, Consiliul Superior al Magistraturii prin hotărârea nr. 89/4 din 20 ianuarie 2013 (modificată prin hotărârea nr. 146/7 din 03 martie 2015) a aprobat Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției Judiciare. Potrivit pct. 2.2 al Regulamentului citat, în activitatea sa, inspecția judiciară este obligată să respecte independența judecătorului, precum și autoritatea de lucru judecat.

Prin derivare, Inspecția Judiciară, ca organ specializat al Consiliului Superior al Magistraturii va interveni la examinarea sesizării doar în limitele competenței ce îi revine, fără a interveni în procesul de înlăptuire a justiției și fără a-și aroga atribuțiile organului de înlăptuire a justiției.

Situația creată impune raționamentul că, calificativele atribuite judecătorului sânt aprecieri subiective și discreționare ale autorului sesizării. Respectiv, doar aprecierile părții, raportate comportamentului judecătorului nu sânt suficiente pentru angajarea răspunderii disciplinare a acestora. Succesiv, în cadrul verificării IJ nu a stabilit temeuri rezonabile de angajare a răspunderii disciplinare a judecătorului Irina Dragulean din cadrul Judecătoriei Edineț, sediul Central conform prevederilor art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (nr. 178 din 25.07. 2020).

Argumentele contestației

Nefiind de acord cu decizia Inspecției Judiciare nr. 1009s-1499p/m din 18 decembrie 2023, emise pe marginea sesizării depuse la 10 noiembrie 2023 asupra acțiunilor judecătorului Dragulean Irina de la Judecătoria Edineț (sediul central), avocata Crivenco Tatiana a contestat-o.

Aprecierea Completului de Examinare a Contestațiilor

Potrivit legislației, judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară doar în cazul în care în rezultatul verificărilor argumentelor sesizării, s-a constatat existența circumstanțelor de fapt și de drept care stabilesc faptul comiterii abaterii disciplinare de către judecător.

Pentru a reține săvârșirea unei abateri disciplinare, necesită stabilit dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă în acțiunile judecătorului sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, inclusiv în special latura obiectivă și subiectivă, iar în lipsa unui dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu există și nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.

Tot în acest sens, judecătorul în procesul judecării cauzei trebuie să decidă liber, fără influență, presiune sau amenințare, iar concluziile, opinia care și-o formează la efectuarea justiției nu poate fi cenzurată, decât în ordinea căilor de atac ordinare și/sau extraordinare prevăzute de lege, dar nicidecum nu în cadrul unei verificări disciplinare.

Prin considerarea interpretărilor normei legii, tragerea judecătorului la răspundere disciplinară poate fi doar în cazul constatării faptului că, în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, intenționat sau din neglijență gravă a comis abaterea disciplinară prevăzută de norma art.4 alin.(1) sau de alin.(2) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Completul de Examinare a Contestațiilor nr.2 reiterează că, prezenta contestație nu constituie temei de tragere la răspundere disciplinară a judecătorului sesizat pe art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, cum s-a cerut.

În conformitate cu prevederile art. 18, 27-29 din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Completul de Examinare a Contestațiilor al Colegiului Disciplinar,

HOTĂRĂȘTE:

1. Se respinge ca neîntemeiată contestația depusă de avocata Crivenco Tatiana împotriva Deciziei Inspecției Judiciare nr. 1009s-1499p/m din 18 decembrie 2023, emise pe marginea sesizării depuse la 10 noiembrie 2023 asupra acțiunilor judecătorului Dragulean Irina de la Judecătoria Edineț (sediul central).

2. Hotărârea poate fi contestată la CSM în termenii prevăzuți de lege.

3. Hotărârea se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președinte	/semnătura/	Angela Bostan
Membrii	/semnătura/	Ruxanda Pulbere
	/semnătura/	Angela Otean